

รายงานสถานการณ์ประมงยุโรปเดือนมีนาคม 2560¹

ปิติชาติ ไชยเสนา
เศรษฐกรปฏิบัติการ

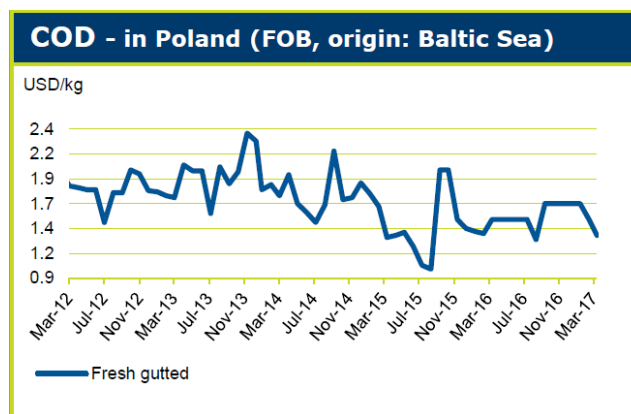
ภาพรวมสถานการณ์ประมงยุโรป

โดยทั่วไปยอดขายอาหารทะเลจะต่ำลงในช่วงนี้ของปี แต่จะมียอดการซื้อสูงขึ้นในช่วงสัปดาห์ก่อนวันอีสเตอร์ (Holy week) ซึ่งการบริโภคอาหารทะเลจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในพื้นที่ที่มีการนับถือคริสต์นิกายคาทอลิก ของทวีปยุโรป ขณะที่ราคาโดยรวมคงที่ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ปลาคอดที่มีราคาสูงขึ้นเนื่องจากการประท้วงที่ดำเนินมายาวนาน จนถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์

ปลาหน้าดิน (Ground fish)

การประท้วงของชาวประมงในไอซ์แลนด์ 9 สัปดาห์ซึ่งยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของชาวไอซ์แลนด์ และได้สิ้นสุดลงช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ได้มีการทำตามข้อเรียกร้องในบางรายการ แต่ยังคงไม่แน่ชัดว่าลูกเรือจะได้รับสถานภาพปลอดภาษีสำหรับอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ขณะทำงานอยู่ในทะเลหรือไม่ ผลของการประท้วงยาวนาน กระทบไปทั่วยุโรป และผู้ค้ารายย่อยจากอังกฤษมีการแจ้งเตือนว่าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำบางชนิด จะถูกนำออกจากรายการสินค้าที่จำหน่ายในซูเปอร์มาเก็ต และจะใช้เวลาสักกระยะหนึ่งจนกว่าสถานการณ์ปลาหน้าดินจะกลับสู่ภาวะปกติ ขณะนี้มีรายงานว่าราคาปลาหน้าดินสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะราคาปลาคอด และส่งผลไปถึงสินค้าแปรรูป อย่างเช่นปลาคอดหมักเกลือแร่เป็นชิ้นที่ทำจากปลาคอดสด (Gadus morhua) ที่มีแหล่งที่มาจากหมู่เกาะฟาโรและไอซ์แลนด์ เนื่องจากมีวัตถุดิบไม่เพียงพอ และสถานการณ์เป็นเช่นเดียวกับปลาคอดหมักเกลือแร่เป็นชิ้น (wet-salted cod) ที่ทำจากวัตถุดิบปลาคอดแช่แข็ง (Gadus macrocephalus) โดยรวมสถานการณ์ราคาปลาคอดอยู่ในระดับที่สูง มาตั้งแต่เดือนที่แล้ว

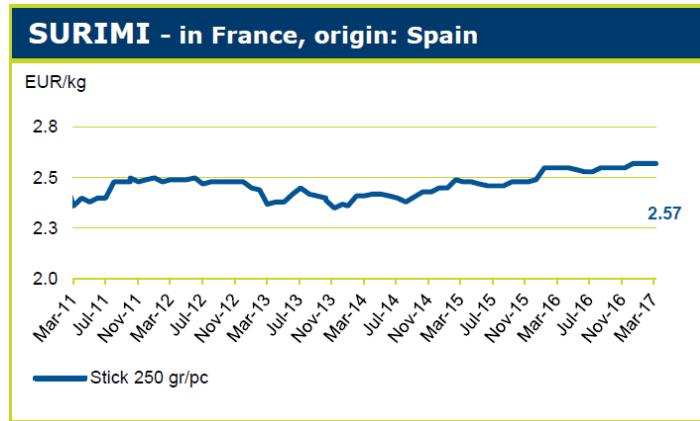
ปลาอลาสกาพอลลัก (Alaska Pollack) มีราคาลดลงในตลาดมอสโคว์ เนื่องจากมีสินค้าเข้าสู่ตลาดปริมาณสูง ถึงแม้ช่วงก่อนหน้านี้ปริมาณปลาชิ้นต่ำลดลงเนื่องจากมีพายุ ตลาดโปแลนด์มีความต้องการปลาอลาสกาพอลลักสูงขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 – 35) ขณะที่ราคาปลาคอดมีแนวโน้มลดลง

แผนภูมิที่ 1 แนวโน้มราคาปลาคอดที่มาจากทะเลบอลติกในตลาดโปแลนด์

ตลาดซูริมีมีแนวโน้มราคาลดลงเนื่องจากค่าเงินยูโรแข็งค่าเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และวัตถุดิบสำหรับทำซูริมีในยุโรปส่วนมากมาจากแถบอลาสกาของสหรัฐฯ

¹ European Price Report Issue 1/2017, January 2017. Rome, Italy.

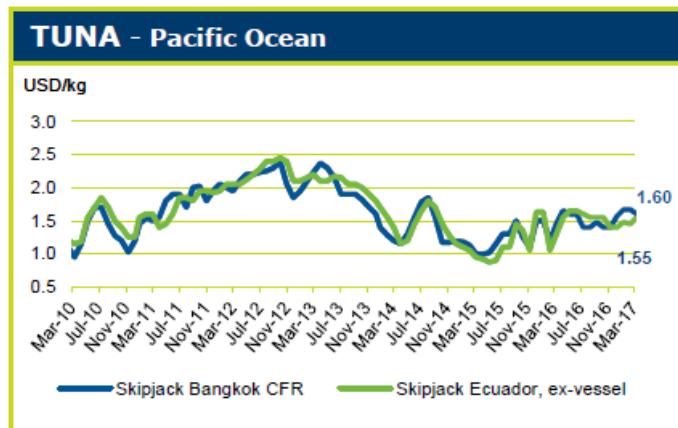
แผนภูมิที่ 2 แนวโน้มราคาซูริมิที่มาจากสเปนในตลาดฝรั่งเศส

ปลาทูน่า (Tuna-Billfishes)

ราคาทูน่าในเดือนมีนาคมสูงขึ้น ทั้งที่มีปริมาณการจับสูงทางแปซิฟิกตะวันออก ยกเว้นทูน่าท้องแถบ (skipjack) ที่ตลาดกรุงเทพฯ ราคาตลาด และตลาดกรุงเทพฯ เป็นผู้กำหนดราคา จึงมีแนวโน้มที่ราคาทูน่าท้องแถบในตลาดอื่นๆ จะสอดคล้องกับตลาดกรุงเทพฯ

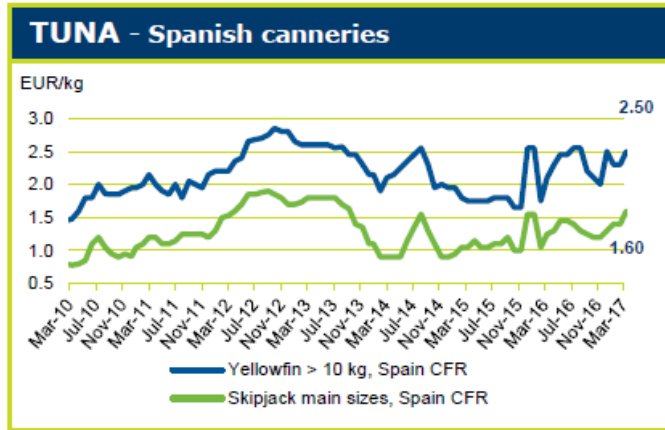
การทำประมงทูน่าทางแปซิฟิกตะวันออก ได้ผลดีเนื่องจากมีฝนตกชุก โรงงานแปรรูปรายงานว่า มีวัตถุดิบสำหรับแปรรูปเพียงพอ ราคาทูน่าที่เอกวาดอร์สูงขึ้นทำให้ลดช่องว่างทางราคากับตลาดกรุงเทพฯ และโรงงานแปรรูปของสเปนรับซื้อเนื้อทูน่าสำหรับแปรรูปจากเอกวาดอร์ โดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

การทำประมงทูน่าทางแปซิฟิกตะวันตกและแปซิฟิกตอนกลาง ยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า โรงงานแปรรูปที่ไทยยังคงรายงานว่า มีวัตถุดิบเพียงพอ มีเพียงโรงงานบางแห่งที่รายงานว่า วัตถุดิบทูน่ามาล่าช้า การทำประมงทูน่าในมหาสมุทรอินเดียอยู่ในระดับปานกลาง วัตถุดิบสำหรับแปรรูปยังคงเพียงพอ โดยราคาทูน่าท้องแถบและครีบลีโองมีแนวโน้มสูงขึ้น

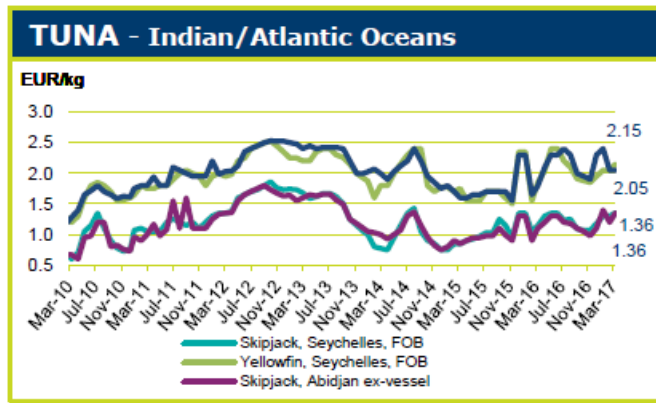

แผนภูมิที่ 3 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบจากกรุงเทพฯ และเอกวาดอร์

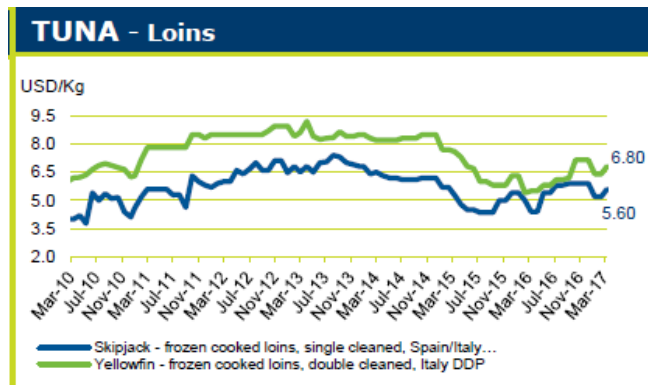
การห้ามการทำประมงที่ใช้อุปกรณ์ช่วยทำประมงประเภทเครื่องมือล่อปลา (Fish Aggregating Device : FADs) ในมหาสมุทรแอตแลนติก สิ้นสุดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ แต่การทำประมงทูน่ายังคงอยู่ในระดับต่ำ โรงงานแปรรูปต้องถือนโยบายว่ามีปริมาณวัตถุดิบต่ำ ทำให้อาจต้องหยุดผลิตจนกว่าจะมีวัตถุดิบจากการทำประมงทูน่าเพิ่มขึ้น จากผลของการทำประมงทูน่าได้ปริมาณน้อย ทำให้ราคาทูน่าท้องแถบสูงขึ้น และราคาทูน่าครีบลีโองพุ่งสูงสูงขึ้นเช่นกัน

แผนภูมิที่ 4 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบและทูน่าครีบเหลืองจากสเปน

แผนภูมิที่ 5 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบและทูน่าครีบเหลืองจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก

แผนภูมิที่ 6 แนวโน้มราคาเนื้อ(loin) ทูน่าท้องแถบและทูน่าครีบเหลืองจากสเปนและอิตาลี

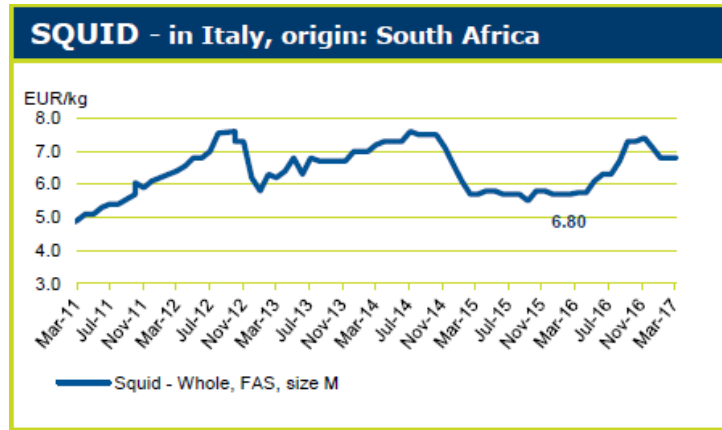
ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก (Small pelagic)

ปลาแฮร์ริงแปซิฟิกพบได้โดยทั่วไปในตลาดทางยุโรปตะวันออกไกลและตลาดมอสโก และราคาลดลง ราคาปลาแฮร์ริงจากทะเลบอลติกลดลงในโปแลนด์ เนื่องจากความต้องการต่ำ แต่คาดว่าราคาสูงขึ้นในช่วงเทศกาลอีสเตอร์ ราคาปลา sprat ในโปแลนด์สูงขึ้น เนื่องจากมีความต้องการมากขึ้น

หมึก (Cephalopods)

ปริมาณการจับหมึกทางตะวันตกเฉียงใต้ของมหาสมุทรแอตแลนติกมีปริมาณสูง จึงคาดว่าจะมีหมึกกล้วย(squid) เข้าสู่ตลาดมากขึ้น และราคาลดลงในเร็ว ๆ นี้

การทำประมงจับหมึกกล้วยในแอฟริกาใต้ลดลงอย่างมาก และมีการปิดฤดูกาลทำประมงหมึกเป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่มีนาคมเป็นต้นมา แต่ราคายังคงที่ ขนาดของหมึกที่จับได้กลับไปสู่สภาวะปกติ โดยมีสัดส่วนหมึกขนาดเล็กลดลง ค่าเงิน Rand ของแอฟริกาใต้แข็งค่าขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อน แต่ก็เริ่มอ่อนค่าลงบ้าง ปริมาณสินค้าคงเหลือในสต็อกยังคงมีความแน่นอน และยังไม่มีความจำเป็นในการลดราคาลงในขณะนี้

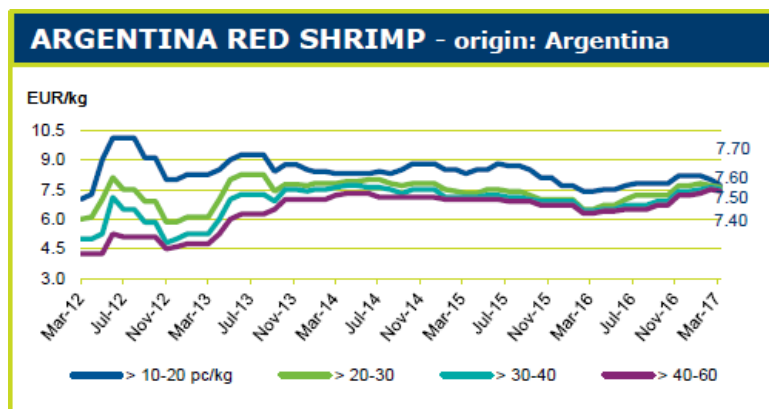
แผนภูมิที่ 7 แนวโน้มราคาหมึกจากแอฟริกาใต้ในตลาดอิตาลี

กุ้ง (Crustaceans)

ตลาดรับซื้อกุ้งจากอาร์เจนตินายังคงมีความไม่แน่นอน กุ้งจากอาร์เจนตินาราคาสูงขึ้นเนื่องจากมีการจับลดลง ที่สเปนราคากุ้งลดลงมาตั้งแต่ช่วงปีใหม่ เนื่องจากมีปริมาณสินค้าเกินกว่าความต้องการ โดยเฉพาะกุ้งขนาด 10-20 ตัวต่อกิโลกรัม อย่างไรก็ตามคาดว่าความต้องการในตลาดนี้จะสูงขึ้นในช่วงเทศกาล Holy Week ประกอบกับสต็อกสินค้ากุ้งเริ่มลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ราคาในตลาดนี้ปรับตัวสูงขึ้น

สมาคมกุ้งของอินโดนีเซียรายงานว่า ปี 2559 อินโดนีเซียมีผลผลิตกุ้ง 265,000 ตัน ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2558 ในช่วงต้นปี 2560 วัตถุประสงค์กุ้งจากอินโดนีเซียลดลงจากปัญหาโรค อย่างเช่น white feces syndrome white spot syndrome และโรคติดเชื้อ mionecrosis และจากสภาพอากาศไม่ดี ทำให้ราคากุ้งเพิ่มขึ้นรายวัน

ในยุโรปและแคนาดาฤดูกาลของกุ้งล็อบสเตอร์สิ้นสุดลงแล้ว โดยการผลิตรอบต่อไปจะเข้าสู่ตลาดในช่วงเดือนพฤษภาคม และฤดูกาลของปูในยุโรปก็สิ้นสุดแล้วเช่นกัน

แผนภูมิที่ 8 แนวโน้มราคากุ้ง red shrimp ขนาดต่างๆจากอาร์เจนตินา

หอยสองฝา (Bivalves)

ฤดูกาลหอยแมลงภู่มุขุโซฝรั่งเศส (French Bouchot mussel) ในยุโรปสิ้นสุดลง และตามปกติหอยแมลงภู่ออริช สเปนนิช และ ดัตช์ จะมาแทนที่ตลาดหอยแมลงภู่มุขุโซฝรั่งเศส ทะเล Wadden Sea ของเนเธอร์แลนด์มีผลผลิตสูงในปีนี้ ทำให้ส่งผลดีต่อธุรกิจบรรจุมิถุนอาหารทะเลของเนเธอร์แลนด์

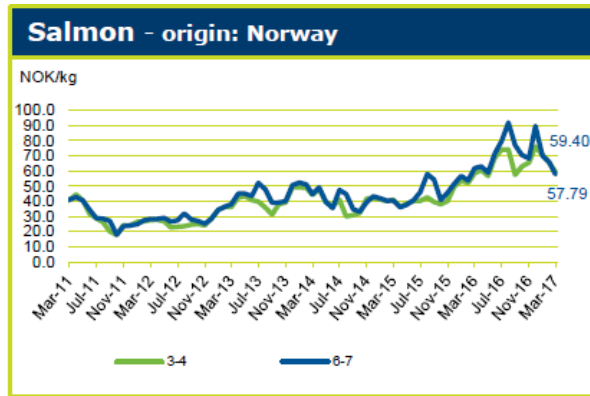
ตลาดหอยนางรมได้รับการส่งเสริมโดยฝรั่งเศส โดยการจัดงานแข่งขันการทดสอบผลิตภัณฑ์ ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงต้นเดือนมีนาคม โดยให้เหรียญรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดเป็นเหรียญทอง เหรียญเงินและเหรียญทองแดง ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์เกี่ยวกับหอยนางรมคุณภาพ

ปลาแซลมอน (Salmon)

ราคาปลาแซลมอนแอตแลนติกจากการเพาะเลี้ยงเริ่มลดลงในช่วงต้นปี 2560 หลังจากปีก่อนหน้ามีราคาสูงมาก ผู้ส่งออกและบริษัทเพาะเลี้ยงแซลมอนได้รับรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในปีก่อน สาเหตุที่ราคาลดลงในปีนี้อาจมาจากการที่มีปริมาณปลาเข้าสู่ตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปลาขนาดใหญ่ และความต้องการของผู้บริโภคลดลงตามเวลานี้ของทุกปี ประกอบกับปริมาณปลาจากฟาร์มจำนวนมากมีขนาดเฉลี่ยใหญ่ขึ้น ทำให้มีการจับได้ปริมาณมากในช่วงต้นปี 2560 ขณะที่รัสเซียซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายหลักลดการนำเข้าแซลมอน ทำให้มีผู้ซื้อไม่เพียงพอที่จะทำให้ราคาอยู่ในระดับที่คาดการณ์ไว้ในช่วงปลายปีก่อน

ดัชนีราคาปลาแซลมอนในตลาดหุ้น NASDAQ² สัปดาห์ที่ 9 ปี 2560 อยู่ที่ 6.97 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม เป็นการลดลงเป็นสัปดาห์ที่ 12 และราคาลดลงร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับสัปดาห์เดียวกันในปี 2559 แต่ราคาส่งออกเฉลี่ยในเดือนกุมภาพันธ์ทั้งเดือนยังคงสูง สมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ Norwegian Seafood Council (NSC) รายงานว่าแซลมอนส่งออกในเดือนกุมภาพันธ์มีมูลค่า 5,000 ล้านนอร์เวย์โครนหรือประมาณ 596 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 จากปีก่อนหน้า ทางด้านสหราชอาณาจักรราคาส่งออกแซลมอนลดลงในช่วงเมื่อไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าราคาแซลมอนจากสหราชอาณาจักรสามารถต้านแรงกดดันด้านราคาได้มากกว่าแซลมอนจากนอร์เวย์ นักวิเคราะห์คาดว่าผลผลิตแซลมอนนอร์เวย์จะเติบโตแบบช้าๆ ในปี 2560 และคาดว่านอร์เวย์จะมีผลผลิตแซลมอนทั้งปี 1.17 ล้านตัน แต่การมีแซลมอนจากแหล่งอื่นๆ เพิ่มขึ้นจะทำให้ราคาแซลมอนจากนอร์เวย์ลดลงได้ ปัจจัยอื่นๆที่ทำให้ราคาลดลงได้แก่การที่ค่าเงินโครนของนอร์เวย์แข็งค่าขึ้น และผู้บริโภคเริ่มตระหนักถึงราคาสินค้าที่แพง จากการที่ผู้แปรรูปส่งผ่านต้นทุนที่สูงไปยังราคาสินค้าเพิ่มขึ้น จากก่อนหน้านี้อย่างไม่สามารถทำได้เนื่องจากติดข้อสัญญา สะท้อนให้เห็นได้จากราคาในตลาดซื้อขายล่วงหน้า (FishPool) ได้ลดคาดการณ์ราคาแซลมอนสำหรับปี 2017 โดยเฉพาะในช่วงปลายปี ถึงแม้ว่าจะมีการคาดการณ์ราคาที่ไม่ต่ำกว่า 60 นอร์เวเจียนโครนหรือประมาณ 7.16 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัมก็ตาม

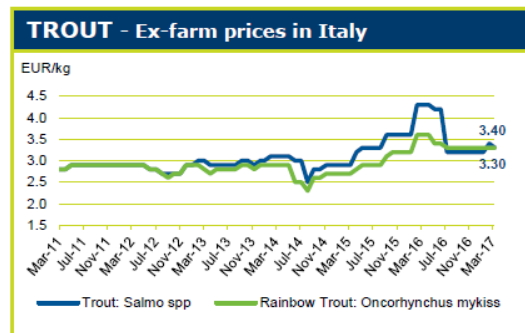
² NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) ก่อตั้งในปี ๑๙๗๑ เป็นตลาดหุ้นที่ซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งแรกของโลก

แผนภูมิที่ 9 สถานการณ์ราคาแซลมอนนอร์เวย์

ปลาเทราต์ (Trout)

ปลาเทราต์นอร์เวย์ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตลาดใหม่ๆ ในยุโรป เอเชีย และอเมริกาเหนือ หลังจากรัสเซียออกมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากบางประเทศ (trade embargo) ทำให้มีความต้องการเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก จนทำให้ผลผลิตปลาจากการเพาะเลี้ยงลดลงอย่างมาก ดังนั้นปริมาณส่งออกปลาเทราต์นอร์เวย์ใน 2 เดือนแรกของปี 2560 ลดลงต่ำกว่าปีก่อน ขณะที่ราคาสูงขึ้นมากเกือบ 8.95 เหรียญสหรัฐต่อกิโลกรัม สูงขึ้นร้อยละ 63 จากปี 2559 ตลาดที่สำคัญได้แก่ เบลารุส ญี่ปุ่น โปแลนด์ สหรัฐฯ ไทย และ ยูเครน โดยมีปริมาณการซื้อที่มากและเพิ่มขึ้น คาดการณ์ว่าอุตสาหกรรมนี้จะขึ้นอยู่กับปริมาณปลาที่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก

แผนภูมิที่ 10 สถานการณ์ราคาปลาเทราต์หน้าฟาร์มในตลาดอิตาลี

ปลาน้ำจืด (Freshwater fish)

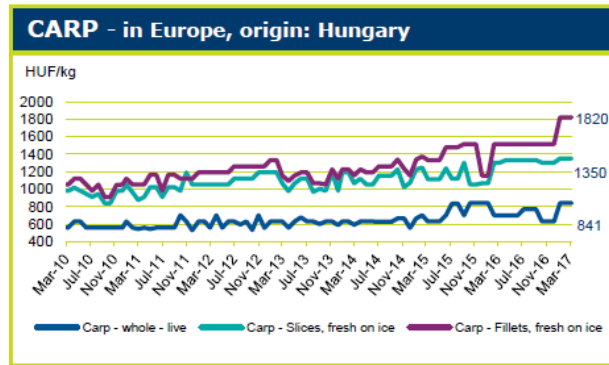
ปลาตะเพียน (carp) มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการในตลาดฮังการี เนื่องจากความต้องการเริ่มลดลง ซุปเปอร์มาเก็ตในฮังการีเริ่มทำส่งเสริมการขายเพื่อเพิ่มยอดขายปลาชนิดนี้

ปริมาณปลานิลจากจีนไปยังตลาดโลกขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ที่ผ่านมาช่วงฤดูอากาศหนาวเย็นในจีนเมื่อปีก่อน ทำให้อัตราการตายของปลานิลเลี้ยงในบ่อสูง แต่ในปีนี้อากาศไม่รุนแรงมากจึงทำให้สต็อกปลานิลมีเพียงพอและราคามีเสถียรภาพ

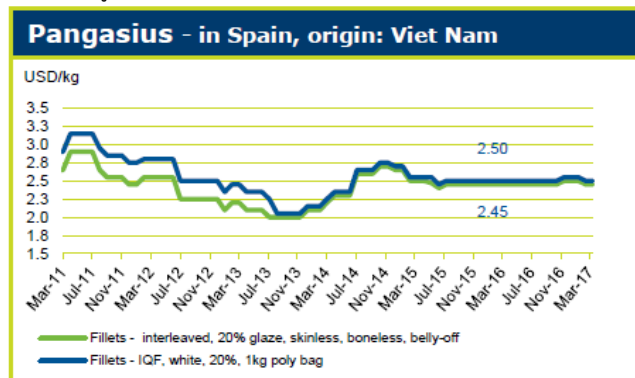
จากผลของข่าวด้านลบที่เกี่ยวกับปลาแพงกาเซียสโตรี (pangasius) ของเวียดนาม ห้างคาร์ฟูประเทศสเปนห้ามการซื้อปลา pangasius มาตั้งแต่ปลายเดือนมกราคม และยุติการขายทั้งส่วนของเคาเตอร์ขายปลา และส่วนที่ให้ลูกค้าบริการตนเองที่โซนอาหารแช่แข็ง โดยการตัดสินใจนี้กระทบทั้งตราสินค้าของห้างเองและตราสินค้าของต่างชาติ และมาตรการเดียวกันนี้ได้นำไปใช้กับห้างในฝรั่งเศส เบลเยียม และ อิตาลี

ความต้องการปลาชนิดนี้ในยุโรปลดลงอย่างมาก และเวียดนามได้เพิ่มราคาขายทำให้ส่วนแบ่งตลาดของปลา pangasius เวียดนามในยุโรปลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตลาดสำหรับปลา Nile perch ในยุโรปยังคงอยู่ที่ระดับเดิมจากปีที่แล้ว ยังมีความต้องการสูง แต่ปริมาณการจับต่ำ และราคาสูงขึ้นมาก โดยยอดขายปลาสดมาแทนที่ปลาแบบแช่แข็งเกือบทั้งหมด

แผนภูมิที่ 11 สถานการณ์ราคาปลาตะเพียน (carp) จากฮังการี

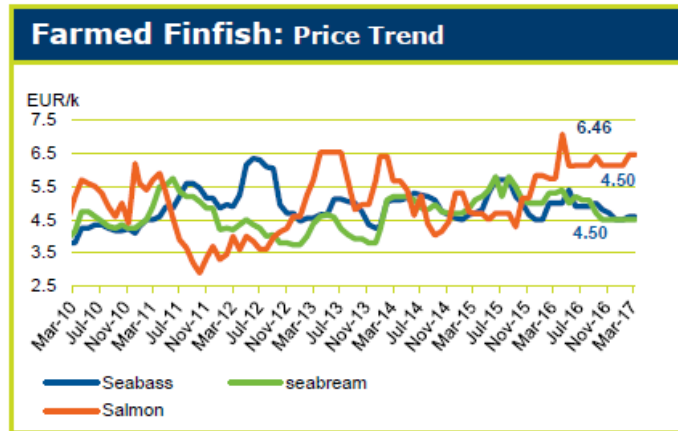
แผนภูมิที่ 12 สถานการณ์ราคาแพงกาเซียสตอร์ (แพงกาเซียส) จากเวียดนามในตลาดสเปน

ปลากะพงขาว (Seabass) ปลาตะเพียนทะเล (Seabream) และปลา Meagre³

ในช่วงนี้ของปีเป็นช่วงที่ยอดขายปลากะพงขาวและปลาตะเพียนทะเลลดต่ำลง เนื่องจากผู้บริโภคนิยมปลาทั้งสองชนิดในช่วงฤดูร้อน ในตลาดอิตาลีราคาปลากะพงขาวจากกรีซเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ราคาปลาตะเพียนทะเลยังคงที่ สถิติการค้าปลาของตุรกีในปี 2559 รายงานว่าแนวโน้มผลผลิตปลากะพงขาวเพิ่มขึ้นปานกลาง ขณะที่ปริมาณปลาตะเพียนทะเลเพิ่มขึ้นร้อยละ 44 เมื่อเทียบกับปี 2558 ซึ่งทำให้ราคาลดลงทั่วทั้งตลาดยุโรป โดยอุตสาหกรรมไม่ได้คาดว่าปริมาณปลาตะเพียนทะเลจะเพิ่มปริมาณมาก เนื่องจากไม่ทราบปริมาณสต็อกของสัตว์น้ำวัยอ่อนที่แน่นอน และยังมีข้อห่วงกังวลว่าการส่งเสริมให้ปลาตะเพียนทะเลมีราคาสูงขึ้นในช่วง 2 ปีก่อนจะเกิดขึ้นเพียงไม่นาน ราคาปลากะพงยังไม่ได้รับผลกระทบมากนักจากกรณีเดียวกันนี้ แต่คาดว่าผลผลิตปลากะพงเพิ่มขึ้นในกรีซ สเปน และ อิตาลี จะส่งผลกระทบต่อตลาดในอีก 2-3 ปีข้างหน้า และเพื่อป้องกันไม่ให้ราคาปลากะพงขาวและปลาตะเพียนทะเลกลับไปสู่สภาวะราคาตกต่ำและทำให้

³ ปลา Meagre เป็นปลากินเนื้อ อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำตามชายฝั่งบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ฝรั่งเศส ถึงเซเนกัล และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

อุตสาหกรรมปลาของกรีซเสียหาย อุตสาหกรรมจะต้องให้ความสำคัญกับความมีประสิทธิภาพในระดับฟาร์ม การเพิ่มหลากหลายของสินค้าเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาตลาดใหม่ๆ เพื่อเพิ่มเติมจากตลาดหลักในยุโรป

แผนภูมิที่ 13 สถานการณ์ราคาปลากะพงขาวและปลาคะพงทะเลและปลาแซลมอน